

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
koda@koda.ee
Toom-Kooli 17
10130, Tallinn

Teie 19.12.2022 nr 7-5.6/22-02633

Meie 10.02.2023 nr 1.15-5/2022/7715-2

Ettevõtjate toetamisest seoses elektri hinnaga

Austatud ettevõtjate esindajad

Täname teid esitatud ettepanekute eest! Juhime tähelepanu, et aitamaks ettevõtjatel toime tulla kõrgeenenud elektrihindadega oleme ellu kutsunud universaalteenuse lisaks kodutarbijatele ka äriühingutele. Universaalteenuse sihtgrupiks on:

- mikroettevõtjad ehk äriühingud, kus töötab vähem kui 10 inimest ja aastakäive või aastane bilansimaht ei ületa kaht miljonit eurot,
- väikeettevõtjad ehk äriühingud, kus töötab vähem kui 50 inimest ja mille aastakäive või aastane bilansimaht ei ületa 10 miljonit eurot,
- füüsilisest isikust ettevõtjad kuni 1 GWh ulatuses aastas,
- sihtasutused kuni 1 GWh ulatuses aastas,
- mittetulundusühingud kuni 1 GWh ulatuses aastas.

Energiahindade tõus on ühelt poolt tingitud turutõrkest, mis seisneb eelkõige selles, et turul ei ole piisavalt alternatiivseid energiakandjaid (maagaasi kõrval muuhulgas tuule- ja päikeseenergiat), mis võimaldaks mõistlikuma hinnaga energiat soetada. Täiendavatesse tootmisvõimsustesse investeerimine on oluline komponent, tagamaks piisavas mahus ja konkurentsivõimelise hinnaga elektrienergiat. Tõsi, täiendavate tootmisvõimsuste rajamine on ajamahukas, kuid pikaajaliselt on see lahenduseks turutõrkele.

Teisalt on energiahindade tõus Venemaa poolse Ukraina vastu suunatud rünnaku ootamatu, ebameeldiv ja probleeme tekitav kaasmõju. Tegemist on välise teguriga, mille tulemusel peab Euroopa pikaajaliselt ja püsivalt vähendama oma varasemat sõltuvust Venemaa energiatoodetest. Riik on küll otsustanud leevendada elektrihinna tõusu mõju kõige haavatavamatele – kodumajapidamistele ja väikeettevõtetele – kuid toetuste laiendamist lausaliselt kõikidele ettevõtetele ei pea me mõistlikuks.

Esiteks ei ole ette näha, et Euroopa pöörduks tagasi Venemaa odavamate energiakandjate kasutamise poole. Pikemas ettevaates aitab riigi majandusarengule ning ettevõtete konkurentsivõimele toetustest ja subsiidiumitest rohkem kaasa majanduse kiire kohanemine uue olukorraga. Turuhinna poolt antav signaal motiveerib kõige paremini energiasäästu ning elektritarbimise juhtimist, mis on energiasüsteemi optimaalseks toimimiseks vajalik.

Teiseks on elektritarbimise osatähtsus ettevõtte kogukuludes enamike majandusharude puhul siiski üsna madal ja valdavat ohtu ettevõtete maksejõulisusele elektrituru hinnaliikumistest ei tulene. Tuginedes Statistikaameti andmetele 2021. aastast võib öelda, et 2021 aastal jäi ca 90% ettevõtetest jäi elektrikulude osakaal ettevõtte kogukuludest väiksemaks 3%st, sealjuures ca 70% ettevõtete puhul oli elektrikulude osakaal ettevõtte kogukuludest väiksem kui 1%.

Tõsi, mõned majandusharud on energiamahukamaid. Samuti on ühe ja sama majandusharu ettevõtete hulgas väga suuri erinevusi. Nii näiteks jääb ka puidutööstuse puhul keskmine elektrikulu majandusharus tervikuna väiksemaks 3%st, kuid koondamisteadetega meediasse jõudnud puidutööstusettevõtete puhul oli elektrikulude osatähtsus siiski mõõdetav kahekohalise numbriga. Seega on kindlasti ettevõtteid, kellele jaoks on kõrge elektrihind väga murettekitav, aga tegemist ei ole üleüldise probleemiga, mida peaks lahendama laiaulatuslike toetustega. Nende ettevõtete osakaal kogumajanduse müügikäibest, kus elektrienergia kulud ületasid 5% kogukuludest, jääb väiksemaks kolmest protsendist.

Kolmandaks on Euroopa Liidu riikides suhtumine elektrihinna tõusu kompenseerimisele siiski erinev (näiteks Taani) ning Euroopa Komisjon on soovitanud liikmesriikidel üleüldiseid toetuseid vältida ülaltoodud põhjustel. Ka ei vasta tõele väide, et riigil on piisavalt vaba raha ettevõtete abistamiseks. Tuletame teile meelde, et riigieelarve on juba täna koostatud väga suure defitsiidiga ning seda teie poolt viidatud maksutulude kasvu tingimustes.

Märgime siinkohal ka seda, et teie ettepanek on vastuolus kirjas toodud viitega suurenevatele dividendidele, sest kui laiendada universaalteenust ning vabastada ettevõtteid võrgutasudest ja taastuenergia tasust, siis suure tõenäosusega väheneb Eesti Energia dividendivõimekus ning võib tekkida hoopis vajadus ettevõttesse kapitali juurde lisada. Lisaks tuleb arvestada, et senine universaalteenus tugineb Enefit Power-i juhitud tootmisvõimsustel. Laiendades universaalteenust kõigile tarbijatele, ei oleks Enefit Power-il võimalik sellises mahus elektrit toota. Puudujääv elekter tuleks turult börsihinnaga osta ning see tekitaks Enefit Powerile ülisuure majandusliku kahju.

Hetkeseisuga täiendavaid mehhanisme elektrihinna kompenseerimiseks ettevõtjatele kavandamisel ei ole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristjan Järvan

ettevõtlus- ja infotehnoloogiainister

Lisaadressaadid: Eesti Tööandjate Keskkliit
Riigikantslei

Kaupo Sempelson
625 6350 Kaupo.Sempelson@mkm.ee